

O‘TKIR TUBOTIT RIVOJLANISHINI KATETERIZATSIYA ORQALI OLDINI OLISH

Otaqulov Otabek Olimjon o‘g‘li .

Central Asian Medical University “Xirurgik kasalliklar” kafedrası assistenti.

Email: otabekotakulov97@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-2528-8471>

Annotatsiya

O‘tkir tubotit — eshitish nayining o‘tkir yallig‘lanishidir. Bu holat ko‘pincha yuqori nafas yo‘llari infeksiyalaridan keyin, ayniqsa virusli infeksiyalar fonida rivojlanadi. Kasallik o‘rta quloqning ventilyatsiya va drenaj funksiyalarining buzilishi, bosim farqi va yallig‘lanish tufayli yuzaga keladi. Ushbu tezisda kateterizatsiya usuli orqali o‘tkir tubotitning rivojlanishining oldini olish masalasi yoritiladi.

Kirish

Tuba auditiva orqali o‘rta quloqning atmosfera bosimi bilan tenglashtirilishi, shilliq qavatning ventilyatsiyasi va drenaji amalga oshiriladi. O‘tkir yallig‘lanishlar (ARI, gripp, rinofaringit) vaqtida tuba auditiva shishib, uning o‘tkazuvchanligi pasayadi. Natijada salingofaringeal disfunktsiya rivojlanib, o‘tkir tubotit yuzaga keladi [1,2].

Kateterizatsiya orqali profilaktika

Eshitish nayining kateterizatsiyasi — bu maxsus kateter orqali tuba auditiva ichiga havo va/yoki dorivor vositalar yuborish usulidir. Bu quyidagilarga imkon beradi:

- Nay ichidagi shishni kamaytirish va o‘tkazuvchanlikni tiklash;
- O‘rta quloqning shamollanishini ta‘minlash;
- Yallig‘lanish jarayonining o‘shishini to‘xtatish;
- O‘tkir tubotit va keyingi otitning oldini olish.

Mahalliy kortikosteroidlar (deksametazon), mukolitiklar va izotonik eritmalar qo‘llanilishi ventilyatsiyani tiklaydi, yallig‘lanishni kamaytiradi [3,4].

Qo‘llash holatlari

Kateterizatsiya quyidagi guruhlarda ayniqsa samarali:

- O‘tkir respirator infeksiyalardan keyin burun bitishi va quloq bosimi shikoyatlari bilan kelgan bemorlar;
- Immuniteti zaif bo‘lgan bemorlar;
- Aviatsiyaga oid xavfli ishda ishlovchilar (uchuvchilar, parvoz xodimlari);
- O‘tkir otitga moyil bolalar.

Xulosa

Eshitish nayining kateterizatsiyasi — o‘tkir tubotitning oldini olishda ishonchli, nisbatan kam invaziv, samarali va tezkor usul hisoblanadi. Bu usul ayniqsa, yuqori xavf guruhidagi bemorlarda erta bosqichda qo‘llanilsa, asoratlar kamayadi, quloqning funksional sog‘lig‘i saqlanadi.

Kalit so‘zlar:

kateterizatsiya, tubotit, tuba auditiva, o‘rta quloq, profilaktika, dekonjestantlar, yallig‘lanish.

Adabiyotlar:

1. Bluestone CD. *Surgical Management of Otitis Media*. BC Decker Inc; 2004.
2. Schilder AG, Bhutta MF. Eustachian tube dysfunction and its management. *Clin Otolaryngol*. 2015;40(5):407–411.
3. Sennaroglu L, Gursel B, Savas T. Eustachian tube catheterization in children with secretory otitis media. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*. 2001;59(2):93–98.
4. Yuldashev R.A. O‘rta quloq kasalliklari va ularning zamonaviy davosi. *O‘zME Tibbiyot jurnali*, 2022;(1):41–45.